

Inka Hopsu vihr ym.

Toimenpidealoite tekijänoikeusjärjestöjen maksamien korvausten vaikutuksesta työttömyysturvan sovitteluun

Eduskunnalle

Tekijänoikeuskorvauksia saavat luovien alojen ammattilaiset ovat väliinputoajia työttömyysturvajärjestelmässä. Syynä on ennen työttömyyttä tehdyn työn taannehtivasti, jopa vuosien viiveellä, tuottamien tekijänoikeuskorvausten yhteensovitus työttömyyskorvausten kanssa.

Työttömyysturvalain mukaan ansiosidonnaista työttömyyskorvausta kerryttää ja sitä sovittelussa alentaa sellainen ansiotulo, joka on saatu korvauksena työstä. Asetuksessa on tekijänoikeustulon osalta ristiriitaisuus. Asetuksen yhdessä pykälässä tekijänoikeuskorvaukset määritellään työkorvaukseksi ja toisessa pykälässä sanotaan päinvastoin. Päinvastaiset määritelmät johtavat siihen, että vaikka tekijänoikeuskorvaukset eivät kerrytä työttömyysturvaa, ne leikkaavat sitä. Tilanne on perusteiltaan ristiriitainen työttömyysturvalain kanssa.

Työttömyysturvajärjestelmässä huomioon otettavista tuloista annetun asetuksen säännös ei nykyisellään ota huomioon tekijänoikeuskorvausten luonnetta. Tekijänoikeuskorvauksia maksetaan säännönmukaisesti viiveellä. Tekijänoikeusjärjestöt jakavat korvaukset useimmiten kvartaaleittain tai puolivuositain. Rakenteellinen viive syntyy lisäksi siitä, että korvauksia maksetaan vasta teoksen käytöstä eikä sen tekemisestä. Käyttö voi joissain tapauksissa tapahtua vasta vuosia tekijänoikeuskorvaukseen liittyvän työsuorituksen jälkeen.

Takautuvasti maksettavia tekijänoikeusjärjestöjen keräämiä käyttökorvauksia saatetaan maksaa myöhemmin työttömäksi jääneelle tekijälle, jonka kaikki muut tulot (mm. esiintymispalkkiot) ovat romahtaneet. Vaikka kyse ei ole palkasta, vaan takautuvasti tulevista käyttökorvauksista, niitä kohdellaan työttömyysetuuden sovittelussa samalla tavalla kuin työttömyysaikana ansaittua palkkaa.

Voimassa olevan, työttömyysetuutta määrättäessä huomioon otettavasta tulosta annetun valtioneuvoston asetuksen (30.12.2002/1332) määritelmän takia tilille viiveellä tulevat tekijänoikeuskorvaukset leikkaavat työttömyysetuuksia vastaavalla tavalla kuin työttömyysaikana ansaittu palkka, vaikka tekijänoikeus ei perustu työttömyyden aikaiseen työsuoritteeseen.

Edellä kuvatuista syistä valtioneuvoston asetuksen työttömyysetuutta määrättäessä huomioon otettavasta tulosta (30.12.2002/1332) 2 ja 3 lukua tulee muuttaa niin, että yhteishallinnointilain (29.12.2016/1494) mukaisten tekijänoikeusjärjestöjen maksamat tekijänoikeuskorvaukset ennen

Toimenpidealoite TPA 4/2021 vp

työttömyyttä tehdyn teoksen tai esityksen käytöstä jätetään huomioimatta työttömyysetuuden sovittelussa.

Tekijänoikeustulon käsitteen ollessa laaja on perusteltua pyrkiä tarkkarajaisuuteen. Rajausta voisi olla esimerkiksi tekijänoikeuden yhteishallinnoinnista annetun lain (1494/2016) 4 §:n 1 kohdan mukaisen yhteishallinnointiorganisaation maksamat tekijänoikeuskorvaukset. Tekijänoikeusjärjestöjen välittämät käyttökorvaukset ovat selkeästi rajattu tulomuoto, joka ei jätä tulkintaongelmia. Pykälämuutos kattaa laajasti yhteishallinnointiorganisaatioiden, kuten Teoston, Sanaston, Kopioston, Kuvaston ja Gramexin, maksamat korvaukset.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin muuttaakseen työttömyysetuutta määrättäessä huomioon otettavasta tulosta annettua valtioneuvoston asetusta (30.12.2002/1332) siten, että yhteishallinnointilain (29.12.2016/1494) mukaisten tekijänoikeusjärjestöjen maksamat tekijänoikeuskorvaukset ennen työttömyyttä tehdyn teoksen tai esityksen käytöstä jätetään huomioimatta työttömyysetuuden sovittelussa.

Toimenpidealoite TPA 4/2021 vp

Helsingissä 2.2.2021

Inka Hopsu vihr
Heikki Vestman kok
Eeva-Johanna Eloranta sd
Veronika Honkasalo vas
Outi Alanko-Kahiluoto vihr
Noora Koponen vihr
Sanna Antikainen ps
Pasi Kivisaari kesk
Anna-Kaisa Ikonen kok
Mai Kivelä vas
Hanna Kosonen kesk
Hanna Huttunen kesk
Hilkka Kemppi kesk
Pihla Keto-Huovinen kok
Minna Reijonen ps
Mirka Soinikoski vihr
Tiina Elo vihr
Maria Guzenina sd
Mia Laiho kok
Kimmo Kiljunen sd
Pia Viitanen sd
Katja Taimela sd
Eva Biaudet r
Atte Harjanne vihr
Mari-Leena Talvitie kok
Jenni Pitko vihr
Saara Hyrkkö vihr
Sofia Virta vihr
Bella Forsgrén vihr
Suna Kymäläinen sd
Anneli Kiljunen sd
Antero Laukkanen kd
Vilhelm Junnila ps
Jouni Ovaska kesk
Matias Mäkynen sd
Pia Lohikoski vas
Satu Hassi vihr
Sheikki Laakso ps
Ari Koponen ps
Ritva Elomaa ps
Paula Risikko kok